

at jeg havde talt under den Forudsætning, han underlagde mine Ord. Det kan der slet ikke være tale om; jeg antager nærmest, at det er hans behagelige Spøg. Ellers maa det ærede Medlem ved alle Konti paa Finantsloven lægge Renter og Renters Renter til de stationære Udgifter, men saa vilde man faae et ganske mærkeligt Budget.

Ege overfor det ærede Medlem for Beile Amtis 2die Valgkreds (Falkenskjærne) vil jeg bemærke, at naar jeg i det Hele kan faae med Skoler at gjøre, hvad jeg paa enkelte Omraader kan er det kun, fordi de ere Jagtskoler. For saa vidt det er Undervisningskoler af almindelig Karakter, henhøre de selvfølgelig under Kultusministeriet. Ligesom jeg har visse Understøttelser at uddele til tekniske Skoler Haandværkerkoler o. s. v., kan jeg ogsaa komme til at berøre Landbrugsskoler, for saa vidt det er Jagtskoler, men ikke for saa vidt det er Skoler af almindelig Karakter. Det er altsaa den givne Position. Jeg sagde før — og jeg tror at det ærede Medlem for Beile Amtis 2den Valgkreds (Berg) har mærkeligt nok nogensinde rigtig gjengivet, hvad jeg sagde — at for mig var det ikke afgørende, om en Skole baade gab almindelig Undervisning og Jagtundervisning, naar der kun var en Afdeling der var saaledes posteret indenfor den, at man kunde sige, at det var en Jagtsektion. Det forekommer mig at være en aldeles tilstrækkelig Udtalelse. Dotationerne tror jeg ikke, vi nu skulle komme ind paa. Jeg har ikke Noget imod, om der skulde være Tendents i Retning af at gjøre Noget for yngre Folk, som henvises til en saadan Anstalt. Og hvad Realhøjskolen angaar — jeg veed ikke, om jeg brugte det Udtryk før — da kan den ikke komme til at vedkomme mig paa en saadan Maade, at jeg kan tage mig af den. Jeg vilde meget gjerne ønske, at man kunde faae en Dannelsesanstalt af den Bestaafenhed men om man kan enes derom, er et andet Spørgsmaal, det er hidtil ikke lykkedes. Jeg tror, at der fra Regjeringens Side har vist sig Tendents til at støtte en saadan Anstalt. Hvorledes den skal indrettes, er et andet Spørgsmaal. At man ikke kan eller vil optage Latin og Græsk, er en Selvfølge. Det kan det ærede Medlem ikke forudsætte, at jeg har tænkt, da det vilde være en Modsigelse. Jeg anser endnu stadig Latin og Græsk for at være ret nyttige Dannelsesmidler, men det er en Selvfølge, at jeg ikke kan mene, at disse Sag ikke kunne erstattes paa anden Maade, naar den realitistiske Undervisning føres tilstrækkelig høit til Veirs.

Berg: Maa jeg bede om Ordet?

Formanden (Høgsbro): Under Forudsætning af Thingets Samtykke har det ærede Medlem Ordet.

Berg: Det forekommer mig mærkeligt, at den høitærede Minister forbydes over, at man tager Renter af Anlægget med som den aarlige Udgift til Anstalten, naar man vil anstille en Sammenligning med Hensyn til, hvad denne Anstalt koster vedkommende Principal, her Staten, i Forhold til, hvad Institutioner, der ere stillede paa lignende Maade, koste. Jeg sagde, at Landbohøjskolen koster, det aarlige Budget til Drift: saa Meget, til Rente af Anlægget: saa Meget, 300,000 Kr. om Aaret, hvis denne Lov gennemføres. Andre Landbrugsskoler have ikke faaet en eneste Dre til Anlægget, men de betale Renterne til Anlægget, til Udfyrelse, til Undervisningsapparater o. s. v. af deres egen Lomme. Skulle de have noget Tilsvarende — det var mit Udgangspunkt — saa mag vi stille det ligeoverfor den aarlige Drift og Rente for at faae en forsvarelig Sammenligning. Det tror jeg ikke kan modsiges. Saa vidt er jeg ganske vist kommen i finantziel Indsigt, at jeg veed, at vi ikke gjøre det op i Budgettet ved aarlige Bevillinger, hvor der kun er Tale om Driftsbevillinger, men det er der slet ikke Brug for her. Her er der kun Brug for et fast, sikkert principielt Udgangspunkt for at kunne anstille en Sammenligning. Naar denne Sammenligning holder, vil jeg sole mig tilfreds. Jeg skulde ikke tro, at det var overdrevent, mine ærede Herrer, at forlange, at Halvdelen — nei, det er altsaa Meget — af blot 10 pCt. af Gaardmandsøunnerne blive sendte dertil — nei, det er ogsaa alt for Meget, men lad os sætte 9,000, eller med et rundt Tal 10,000 af de 270,000 Familie-fædre rundt paa Landet — sit deres Søner paa Landbohøjskolen. De 260,000 Familie-fædre faae altsaa ingen Søner paa Landbohøjskolen. Der er det, at jeg bare beder om, at de maa faae af Staten samme Understøttelse til denne Gren, af Folkeoplyselsen, som de andre faae. Jeg tror, det vilde alligevel være nyttigt og godt. Hvor mange Dødtaler man end til Overdrivelse har ødølet paa Landbohøjskolen, saa tror jeg, at almennyttigt vilde det Andet være. Jeg siger nu: begge Dele! Jeg siger ikke: enten det Ene eller det Andet!

Saa var der bare et lille Ord, jeg bed Mærke i. Den høitærede Minister sagde, at jeg mærkelig nok havde gjengivet hans